

Sygn. akt I UK 122/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 października 2013 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Myszka (przewodniczący)

SSN Romualda Spyt

SSN Krzysztof Staryk (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania R. R.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych
o podjęcie wypłaty emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 23 października 2013 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 6 grudnia 2012 r.,

oddala skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 7 lutego 2012 r. Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w P. – w sprawie z odwołania R. R. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych o podjęcie wypłaty emerytury – oddalił odwołanie R. R.

od decyzji organu rentowego z dnia 27 października 2011 r., wstrzymującej wypłatę emerytury od dnia 1 października 2011 r.

Podstawę faktyczną wyroku Sądu Okręgowego stanowiły następujące ustalenia. Decyzją organu rentowego z dnia 25 maja 2007 r. odwołująca się od dnia 1 maja 2007 r. uzyskała prawo do emerytury na podstawie art. 29 w związku z art. 46 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.; dalej jako: „ustawa emerytalno – rentowa”). Jednocześnie zawieszono wypłatę świadczenia z uwagi na kontynuowanie przez odwołującą się zatrudnienia. W dacie przyznania świadczenia oraz obecnie odwołująca pozostawała i pozostaje w stosunku pracy ze Starostwem Powiatowym w P. Decyzją z dnia 30 stycznia 2009 r. organ rentowy (w związku z uchyleniem art. 103 ust. 2a ustawy emerytalno – rentowej), na wniosek odwołującej wznowił wypłatę emerytury od dnia 1 stycznia 2009 r.

Uznając bezzasadność odwołania Sąd Okręgowy wskazał, że stosownie do treści przepisu art. 103a w/w ustawy (dodanego art. 6 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw – Dz. U. Nr 257, poz. 1726) prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Stosownie do przepisu przejściowego – art. 28 powołanej wyżej ustawy zmieniającej z dnia 16 grudnia 2010 r. do emerytur przyznanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy przepisy ustawy w brzmieniu znowelizowanym stosuje się, poczynając od dnia 1 października 2011 r. Odwołująca się nabyła prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 r. i nadal pozostaje w zatrudnieniu na podstawie stosunku pracy ze Starostwem Powiatowym; nie rozwiązała do dnia 30 września 2011 r. stosunku pracy. W związku z powyższym według Sądu Okręgowego organ rentowy zasadnie – na podstawie powołanych wyżej przepisów – wstrzymał odwołującą się wypłatę emerytury od dnia 1 października 2011 r. W ocenie Sądu Okręgowego nie ma naruszenia zasady ochrony praw nabytych, ponieważ zaskarżona decyzja organu rentowego nie pozbawia odwołującą się samego prawa do emerytury, a jedynie

zawiesza wypłatę wynikających z tego prawa świadczeń. Nie ingeruje ona w samo prawo do świadczenia, lecz zawiesza jego realizację do momentu spełnienia przez odwołującą dodatkowej przesłanki, którą jest rozwiązanie stosunku pracy. Kształtowanie tych przesłanek należy natomiast do uprawnień ustawodawcy.

Powyższy wyrok Sądu Okręgowego odwołująca się zaskarżyła apelacją. Wyrokiem z dnia 6 grudnia 2012 r. Sąd Apelacyjny oddalił apelację. Uznał, że zarzuty apelacji sprowadzały się do stwierdzenia, że Sąd pierwszej instancji oparł swoje rozstrzygnięcie na niekonstytucyjnym przepisie art. 103a ustawy emerytalno – rentowej i art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw. Sąd drugiej instancji wskazał, że oceną zgodności z Konstytucją wskazanych w apelacji przepisów zajął się Trybunał Konstytucyjny, który w wyroku z dnia 13 listopada 2012 r., K 2/12, orzekł, że art. 28 ustawy zmieniającej z dnia 16 grudnia 2010 r. w związku z art. 103 a ustawy emerytalno – rentowej, dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy zmieniającej z dnia 16 grudnia 2010 r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r, bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa, wynikającą z art. 2 Konstytucji RP. W ocenie Sądu drugiej instancji powołany wyrok TK nie ma zastosowania do odwołującej się z uwagi na to, że prawo do emerytury nabyła ona w dniu 25 maja 2007 r., a więc w stanie prawnym, w którym obowiązywał przepis art. 103 ust. 2a ustawy emerytalno – rentowej o emeryturach i rentach z FUS, będący w swej treści odpowiednikiem aktualnie obowiązującego art. 103a ustawy emerytalno - rentowej. Przepis ten stanowił, że prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał ją bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. W reżimie prawnym, w którym odwołująca się nabyła prawo do emerytury, nie było możliwości pobierania świadczenia emerytalnego bez rozwiązania stosunku pracy z ostatnim pracodawcą, dlatego emerytura odwołującej została zawieszona, a jej wypłatę podjęto w styczniu 2009 r., w związku z uchyceniem przepisu art. 103 ust. 2a ustawy emerytalno – rentowej.

Jeżeli zaś chodzi o kwestie konstytucyjności przepisu art. 103 ust. 2a ustawy emerytalno – rentowej (obowiązującego od dnia 1 lipca 2000 r. do 7 stycznia 2009 r.), na podstawie którego zawieszono odwołującej się prawo do emerytury w 2008 r.; Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 7 lutego 2006 r., SK 45/04 (OTK - A 2006, nr 2, poz. 15) uznał, że przepis ten jest zgodny z Konstytucją, nie narusza zasady zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa, zasady niedziałania prawa wstecz, zasady ochrony praw nabytych, czy obowiązku wprowadzania zmian do systemu prawnego z zachowaniem odpowiedniego *vacatio legis*. TK uznał tym samym, że ustawodawca ma prawo uzależnić podjęcie wypłaty emerytury od uprzedniego rozwiązania stosunku pracy, a rozwiązanie to wbrew twierdzeniom skarżącej, nie narusza zasady równości. W uzasadnieniu swojego wyroku TK wskazał, że do ustawodawcy należy precyzyjne określenie kryteriów nabycia i korzystania z prawa do emerytury. Ma on przy tym szeroki zakres swobody pod warunkiem poszanowania istoty konstytucyjnego prawa do zabezpieczenia społecznego. Wobec przedstawionej istoty konstytucyjnego prawa do zabezpieczenia społecznego po osiągnięciu wieku emerytalnego, Konstytucja nie zawiera nakazu zagwarantowania świadczeń emerytalnych osobom kontynuującym działalność zawodową. W tym kontekście rozwiązanie stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą stanowi cechę istotną, uzasadniającą efektywne korzystanie z prawa do świadczeń emerytalnych. Osoby, które postanowiły nie rozwiązywać stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą, nie mają wspólnej cechy istotnej z punktu widzenia realizacji prawa do emerytury.

Według Sądu drugiej instancji odwołująca się nie może powoływać się na zasadę ochrony praw nabytych i zasadę niedziałania prawa wstecz, ponieważ prawo do emerytury nabyła w reżimie prawnym ukształtowanym przez treść art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej, uniemożliwiającym pobieranie świadczenia emerytalnego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy, którego konstytucyjność była oceniana przez Trybunał Konstytucyjny. Z kolei wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. nie dotyczy sytuacji odwołującej się.

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego odwołująca się zaskarżyła skargą kasacyjną. Skargę oparto na pierwszej podstawie kasacyjnej określonej w art. 398³

§ 1 pkt 1 k.p.c. i zarzucono niewłaściwe zastosowanie w ustalonym stanie faktycznym przepisu art. 103a ustawy o emerytalno – rentowej w związku z art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, chociaż art. 28 ustawy zmieniającej w związku z art. 103a ustawy, dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy zmieniającej, w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, w tym także do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 8 stycznia 2009 roku, której wypłatę podjęto po tej dacie – jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji RP, a także z zasadą równości wobec prawa wynikającą z art. 32 Konstytucji RP, a zatem wstrzymanie wypłaty emerytury skarżącej naruszyło prawo materialne, gdyż nabyła ona prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy.

Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu oraz o zwrot kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa prawnego skarżącej przez pełnomocnika będącego adwokatem, a także kosztów opłaty sądowej od skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Konstrukcja zawieszenia prawa do emerytury ze względu na kontynuowanie stosunku pracy zawarta we wskazanym w podstawie rozpatrywanej skargi kasacyjnej art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie jest instytucją nową, ponieważ została wprowadzona do porządku prawnego po raz pierwszy w art. 103 ust. 2a tej ustawy, obowiązującym od dnia 1 lipca 2000 r. (por. art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 21 stycznia 2000 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, Dz.U. Nr 9, poz. 118). Ustawodawca wycofał się następnie z tej regulacji od dnia 8 stycznia 2009 r.; w art. 37 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych

(Dz.U. Nr 228, poz. 1507) postanowił bowiem o uchyleniu wspomnianego art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej. Jego usunięcie ukształtowało stan prawny, w którym przestało istnieć prawne wymaganie uprzedniego rozwiązania stosunku pracy jako warunku pobierania świadczeń emerytalnych. Na wniosek uprawnionych organ rentowy dokonywał więc, na podstawie art. 45 ust. 1 ustawy o emeryturach kapitałowych, wypłaty emerytur, do których prawo zostało zawieszane na podstawie art. 103 ust. 2a ustawy emerytalno – rentowej. Prawo do świadczeń ulegało zaś zawieszeniu już tylko na zasadach ogólnych wynikających z art. 103-106 ustawy emerytalno – rentowej, zależnie od wysokości uzyskiwanego dochodu.

Uzależnienie wypłaty emerytury od rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą – abstrahując od braku stanowczości ustawodawcy w jej wprowadzaniu – nie została zakwestionowana przez Trybunał Konstytucyjny, który w wyroku z dnia 7 lutego 2006 r., SK 45/04 (OTK-A 2006/2/15) stwierdził, że zasada demokratycznego państwa prawnego nie oznacza niezmienności prawa i polityki zatrudnienia poszczególnych grup ludności, a Konstytucja RP nie zawiera nakazu zagwarantowania świadczeń emerytalnych osobom kontynuującym działalność zawodową. W konsekwencji tych konstatacji Trybunał Konstytucyjny w przytoczonym wyroku uznał art. 103 ust. 2a ustawy emerytalno – rentowej za zgodny z art. 2, art. 31 ust. 3, art. 32 i art. 67 ust. 1 Konstytucji oraz orzekł, że nie jest on niezgodny z art. 30, art. 65 ust. 1, art. 70 ust. 5 i art. 73 Konstytucji.

Warunek nabycia prawa do wypłaty emerytury, który obowiązywał na podstawie art. 103 ust. 2a ustawy emerytalno – rentowej, został ponownie wprowadzony do ustawy emerytalno – rentowej art. 103a, który obowiązywał od dnia 1 stycznia 2011 r. (por. art. 6 pkt 2 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw) i wywoływał skutki od dnia 1 października 2011 r. (por. art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw). Na jego podstawie została ukształtowana sytuacja prawna emerytów od dnia 1 stycznia 2011 r., przy czym przewidziany w art. 103a ustawy emerytalno – rentowej skutek następował, poczynając od dnia 1 października 2011 r., wobec wszystkich emerytów pobierających w tym dniu emerytury bez rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz których świadczyli pracę bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury.

Regulacja ta objęła więc zarówno tych, którym świadczenia przyznano po dniu 1 stycznia 2011 r., jak i tych, którym przyznano je przed tym dniem.

Zgodność ze wskazanymi wzorcami konstytucyjnymi konstrukcji prawnej zawieszenia prawa do emerytury z powodu uzyskiwania przez emeryta przychodu z tytułu zatrudnienia kontynuowanego po nabyciu prawa do emerytury, bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy, sama w sobie nie była kwestionowana. Stan prawny zaistniały po dniu 1 stycznia 2011 r. został natomiast zakwestionowany z punktu widzenia zgodności art. 6 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw z art. 2, art. 21 i art. 64 Konstytucji oraz art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności (Dz.U. z 1995 r. Nr 36, poz. 175 ze zm.) w zakresie, w jakim z powodu uzyskiwania przez emeryta przychodu z tytułu zatrudnienia kontynuowanego po nabyciu prawa do emerytury bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy skutkuje zawieszeniem prawa do emerytury również wobec emerytów, którzy nabyli prawo do emerytury na mocy wcześniejszych przepisów, bez konieczności rozwiązywania stosunku pracy.

Zarzuty sprzeczności z normami konstytucyjnymi zostały jednakże postawione tylko ze względu na intertemporalne postanowienia art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych, w zakresie przewidzianego w nim zastosowania art. 103a ustawy o emerytalno – rentowej do osób, które nabyły prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 r. We wniosku wszczynającym postępowanie przed Trybunałem Konstytucyjnym podniesiono nierespektowanie wobec tych osób zasady ochrony zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa przez rozciągnięcie – jako warunku realizacji prawa do emerytury – nowego dla nich obowiązku rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą. Wątpliwość co do konstytucyjności dotyczyła tych – i tylko tych – osób, które skutecznie nabyły i zrealizowały prawo do emerytury wówczas, gdy treścią ryzyka emerytalnego było wyłącznie osiągnięcie wieku emerytalnego i stażu ubezpieczeniowego, a realizacja świadczenia następowała niezależnie od dalszego zatrudnienia, czyli w czasie, gdy nie obowiązywał już art. 103 ust. 2a ustawy emerytalno-rentowej i nie został jeszcze uchwalony art. 103a ustawy emerytalno – rentowej. Dotyczyło to tych osób, które nabyły prawo do emerytury w

okresie od dnia 8 stycznia 2009 r. do dnia 31 grudnia 2010 r. (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 6 czerwca 2013 r., II UK 330/12, z dnia 25 kwietnia 2013 r., I UK 593/12 i z dnia 24 kwietnia 2013 r., II UK 299/12 – niepublikowane).

Trybunał Konstytucyjny, uwzględniając te zarzuty w wyroku z dnia 13 listopada 2012 r., K 2/12 (Dz. U. z 2012 r., poz. 1285), uznał, że rozwiązanie przyjęte przez ustawodawcę w art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw spowodowało, iż osoby, które skutecznie nabyły i zrealizowały prawo do emerytury bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, zostały w dniu 1 stycznia 2011 r. objęte nową, mniej korzystną dla nich treścią ryzyka emerytalnego. Uwzględniając swobodę ustawodawcy w ustalaniu treści ryzyka emerytalnego, Trybunał stwierdził, że jego treść nie powinna być zmieniana w stosunku do osób, które już nabyły i zrealizowały prawo do emerytury. Doszedł przy tym do wniosku, że brak w chwili przechodzenia na emeryturę świadomości konieczności rozwiązania stosunku pracy, jako przesłanki otrzymywania emerytury, mógł powodować podejmowanie przez emerytów decyzji dla nich niekorzystnych. W konsekwencji, z chwilą ogłoszenia sentencji wyroku Trybunału Konstytucyjnego utracił moc art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych w zakresie, w jakim przewidywał zastosowanie art. 103a ustawy emerytalno – rentowej do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r. Artykuł 103a powołanej ustawy obowiązuje więc w obrocie prawnym w innym zakresie czasowym.

Ubezpieczeni, którzy uzyskali prawo do emerytury po usunięciu od dnia 8 stycznia 2009 r. wymogu niepozostawania w stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą, jako dodatkowego warunku wypłaty emerytury, uzyskali prawo do świadczenia z tytułu osiągnięcia wieku emerytalnego oraz posiadania odpowiedniego stażu ubezpieczeniowego. Mogli oni – działając w zaufaniu do państwa i stanowionego przez nie prawa i nie spodziewając się niekorzystnej jego zmiany przyszłości – podjąć decyzję co do przejścia na emeryturę bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy, w przekonaniu, że emerytura będzie im wypłacana (por. uzasadnienie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r., K 2/12, OTK-A 2012 nr 10, poz. 121). Ponowne wprowadzenie od dnia 1 stycznia 2011 r. warunku rozwiązania stosunku pracy jako warunku emerytalnego mogło

stanowić dla nich zaskoczenie, nie było jednakże zaskoczeniem wobec wszystkich emerytów, którzy uzyskali prawo do świadczeń przed dniem 1 stycznia 2011 r. Nie wszyscy oni zostali, przez wprowadzenie art. 103a ustawy emerytalno – rentowej, postawieni przez ustawodawcę w takiej niekorzystnej sytuacji ze względu na wcześniej podjęte decyzje. W szczególności nie dotyczy to tych, którzy przeszli na emeryturę pod rządem art. 103 ust. 2a ustawy emerytalno – rentowej (przed dniem 8 stycznia 2009 r.). Tym emerytom znany był bowiem, obowiązujący ich od dnia 1 lipca 2000 r. do dnia 7 stycznia 2009 r., dodatkowy warunek wypłaty emerytury w postaci rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą. Świadomości tego warunku nie można natomiast traktować inaczej w odniesieniu do ubezpieczonych, którzy nabyli prawo do świadczeń po dniu 1 stycznia 2011 r., wobec których stosuje się art. 103a ustawy emerytalno – rentowej, a inaczej wobec tych, do których znajdował zastosowanie poprzedzający tę regulację art. 103 ust. 2a ustawy. Ubezpieczeni z obydwu tych grup byli w chwili nabywania prawa do emerytury jednakowo świadomi konieczności rozwiązania stosunku pracy, a skoro kontynuowali zatrudnienie, decydowali się na zawieszenie prawa do emerytury. Nieobowiązywanie przez pewien czas (od dnia 8 stycznia 2009 r. do dnia 31 grudnia 2010 r.) tego warunku mogło zaś być dla nich co najwyżej korzystnym zaskoczeniem. W wyniku zmiany prawa przez powrót dawnej regulacji po dniu 1 stycznia 2011 r. nie ustanowiono nowej, lecz tylko przywrócono regułę, stosowaną w czasie nabycia przez nich prawa do emerytury. W tych okolicznościach zastosowanie art. 103a ustawy emerytalno – rentowej wobec emerytów, którzy nabyli prawo do emerytury przed dniem 8 stycznia 2009 r., to jest pod rządem art. 103 ust. 2a ustawy emerytalno – rentowej, a także jeszcze przed wejściem w życie tego przepisu, nie naruszało zasady niedziałania prawa wstecz, zasady ochrony praw nabytych ani zasady zaufania obywateli do Państwa i stanowionego przez nie prawa, wynikających z art. 2 Konstytucji RP (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 14 sierpnia 2013 r.: III UK 117/12 oraz III UK 118/12 – dotychczas niepublikowane).

W ocenie Sądu Najwyższego, w obecnym składzie, relewantne jest stanowisko zajęte przez Trybunał Konstytucyjny w wyroku z 7 lutego 2006 r. (OTK ZU nr 2/A/2006, poz. 15), w którym Trybunał uznał, że ówczesny art. 103 ust. 2a

ustawy o emeryturach i rentach z FUS jest zgodny z przepisami Konstytucji, w tym z art. 2. W uzasadnieniu tego wyroku Trybunał stwierdził m.in., że "całkowite zawieszenie świadczeń w razie nierozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą nie ma charakteru arbitralnego i nie narusza zasady proporcjonalności, ponieważ odpowiada istocie konstytucyjnego prawa do zabezpieczenia społecznego i ma na celu realizację zadań państwa w zakresie zapewnienia pełnego, produktywnego zatrudnienia". Trybunał podkreślił, że umożliwienie pobierania świadczeń emerytalnych bez przerwania działalności zawodowej wykracza poza konstytucyjny zakres prawa do zabezpieczenia społecznego po osiągnięciu wieku emerytalnego.

W uzasadnieniu wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r., K 2/12, zawarto konkluzję, że obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą - jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury - nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. Natomiast przepis ten pozostaje nadal w obrocie prawnym i znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury w momencie jego wejścia w życie i później, tj. od 1 stycznia 2011 r.

Pewna kontrowersyjność tego wyroku wynika nie tylko z faktu, że brzmienie i kontekst normatywny art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej były tożsame z regulacją przyjętą w aktualnie obowiązującym art. 103a ustawy emerytalnej (niekwestionowaną co do istoty), ale także z tego, że wprowadzenie nowych regulacji w 2000 r. oraz w 2011 r. związane było *de facto* z tożsamymi kwestiami intertemporalnymi, co słusznie zasygnalizował prof. P.Tuleja w zdaniu odrębnym do wyroku z dnia 13 listopada 2012 r. Ponadto omawiana regulacja nie pozbawiała emerytów prawa do podejmowania zatrudnienia po przejściu na emeryturę, a tylko normowała w wąskim zakresie zatrudnienie u dotychczasowego pracodawcy, zachowując w tym zakresie wielomiesięczne *vacatio legis*. Zgodnie jednak z art. 190 ust. 1 Konstytucji RP orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego mają moc powszechnie obowiązującą i są ostateczne.

W niniejszej sprawie rozstrzygnięcie dotyczyło prawidłowości zastosowania art. 103a ustawy emerytalno – rentowej wobec skarżącej, która zgodnie z ustaleniami faktycznymi Sądów *meriti*, wiążącymi Sąd Najwyższy w postępowaniu

kasacyjnym (art. 398¹³ § 2 k.p.c.), prawo do emerytury nabyła na podstawie decyzji organu rentowego z dnia 25 maja 2007 r. - od dnia 1 maja 2007 r. Według obowiązującego w tym dniu art. 103 ust. 2a ustawy emerytalno – rentowej, skarżąca nie mogła natomiast – wbrew stwierdzeniom zawartym w skardze kasacyjnej – uzyskać prawa do wypłaty świadczenia bez rozwiązania dotychczasowego stosunku pracy. Chcąc nadal pracować i jednocześnie pobierać emeryturę na zasadach określonych w art. 103 ust. 2 ustawy emerytalno – rentowej, musiała rozwiązać dotychczasowy stosunek pracy. Skarżąca nie była wobec tego osobą, której sytuację rozważał Trybunał Konstytucyjny. Przyznane jej prawo do emerytury zostało zawieszono z powodu kontynuowania zatrudnienia u dotychczasowego pracodawcy, z pouczeniem, że w celu podjęcia wypłaty emerytury powinna przedłożyć dowód rozwiązania stosunku pracy z każdym z pracodawców, na rzecz których wykonywała pracę bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury. Była więc w chwili uzyskania praw emerytalnych zdecydowana na kontynuację zatrudnienia i świadoma skutków takiego zachowania. Skoro zaś w dniu 1 stycznia 2011 r., kiedy ponownie postawiono wobec niej taki warunek wypłaty świadczenia emerytalnego, pobierała emeryturę nadal pracując, to zastosowanie wobec niej przepisu art. 103a ustawy emerytalno – rentowej nie stworzyło sytuacji, w której – ze względu na treść art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych – musiała poddać się nowej, nieznannej jej regulacji ryzyka emerytalnego.

W związku z powyższym, Sąd Najwyższy – uznając, że podstawa rozpatrywanej skargi kasacyjnej jest nieuzasadniona – na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c., orzekł jak sentencji.